

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету здоров'я та
фізичного виховання
/Едуард СИВОХОП/
« 27 » червня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПРОПЕДЕВТИЧНА**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 освіта/педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
(Спеціалізація) (за наявності)	016.02 Корекційна психопедагогіка
Освітня програма	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини.
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2024

Робоча програма практики «**Навчальна практика пропедевтична**» для здобувачів ВО першого (бакалаврського) рівня галузі знань **01 освіта/педагогіка** спеціальності **016 Спеціальна освіта** спеціалізації **016.02 Корекційна психопедагогіка**, освітньої програми «**Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини**».

Розробник: Кляп М.І., кан. пед. н., доцент кафедри ФТРСІО, доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри ФТРСІО протокол № 15 від « 26 » червня 2024 р.

Завідувач кафедри Ярослав ФІЛАК

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання протокол № 12 від « 27 » червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії: Фелікс ФІЛАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	перший	перший
Вид підсумкового контролю: диференційований залік Форма підсумкового контролю: усний з презентацією	Семестр:	
	другий	другий
	Індивідуальні:	
	60	60
	Самостійна робота:	
	30	30

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики «**Навчальна практика пропедевтична**» є підготовка здобувачів до виконання професійних обов'язків педагога-дефектолога, формування у студента позитивного відношення до своєї професії, набуття й удосконалення вмій і навичок у проведенні корекційно-розвивальної роботи.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності: 4, 5, 7, 8, 9, 10.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: 3, 7, 11-13, 16.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвиткового освітнього середовища.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Навчальна практика пропедевтична**» є опанування таких навчальних дисциплін (ОК) освітньої програми (ОП):

ОК 7 Психологія

ОК 8 Педагогіка з історією педагогіки

ОК 15 Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта»

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини**», проходження практики «**Навчальна практика пропедевтична**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	РН 3

Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	РН 5
Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність	РН 8
Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	РН 10
Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	РН 17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики **«Навчальна практика пропедевтична»**:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Розуміє та використовує в роботі закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	РН 3
Розуміє та може застосовувати принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів (освітніх, соціального захисту, охорони здоров'я).	РН 5
Вміє організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність	РН 8
Вміє здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	РН 10
Має навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	РН 17

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази **«Навчальної практики пропедевтичної»** визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом та закладами освіти або соціального захисту всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачами вищої освіти. Тривалість дії договорів визначається договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Базами практики можуть виступати заклади дошкільної освіти комбінованого типу або з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційні центри, установи соціального захисту, де виховуються діти дошкільного або шкільного віку. На базах практики з дітьми мають працювати педагоги (вихователі або вчителі), соціальні вихователі, психологи, які й будуть безпосередньо координувати роботу здобувачів на практиці. Бажано, щоб на базі практики працював вчитель-дефектолог (олігофренопедагог, логопед або корекційних педагог іншого спрямування). Керівництво роботою здобувачів на базі практики здійснює керівник закладу (установи) або його заступник, що займається освітньою роботою.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між факультетом та установою.

Закріплення здобувачів денної форми навчання за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету, а для заочної форми – розпорядженням декана факультету.

Університет наразі має підписані довгострокові договори про співпрацю, в тому числі й щодо проходження практики, з такими установами і закладами:

1. Департамент освіти і науки Закарпатської обласної державної адміністрації (договір від 21.10.2021 р. № 16/21).
2. Управління освіти Ужгородської міської ради (договір від 16.12.2021р. № 20/21).
3. Навчально-реабілітаційний центр Хустської міської ради (договір від 28.12.2021 р. № 21/21).
4. Медико-соціальний реабілітаційний центр «Дорога життя» (договір від 28.11.2022 р. № 16/22).
5. КУ «Соціальний абілітаційно-реабілітаційний центр «Парасолька» Закарпатської обласної ради (договір від 12.09.2024 р. № 19/24).

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ «НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ»

Кожний здобувач має:

- скласти індивідуальний план роботи на практиці;
- поглибити і закріпити теоретичні знання з педагогічних і спеціальних дисциплін, отримані у процесі навчання у ЗВО, удосконалити їх практичне застосування у навчальній і корекційно-розвивальній роботі.
- ознайомитися з матеріально-технічним та кадровим забезпеченням функціонування закладу, який є базою практики, які умови створені в ньому для організації корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку, правилами техніки безпеки на робочому місці, режимом роботи закладу, визначитися за погодженням з керівником практики з часовими рамками щоденного перебування на базі практики;
- проаналізувати документацію, яку ведуть педагоги або соціальні вихователі (плани роботи, конспекти занять, журнал спостережень за дітьми з ООП тощо);
- налагодити взаємовідносини з дітьми з ООП, приймати участь у їх іграх, прогулянках, спостерігати за заняттями;
- з'ясування особливостей розподілу обов'язків між педагогічними працівниками щодо роботи з дітьми;
- вивчити способи взаємозв'язку між педагогами та батьками дитини з ООП, як налагоджується їх співпраця у вихованні дитини;
- скласти конспект фрагменту заняття або сценарій рухливої гри для вихованців з ООП, провести цю активність під контролем педагога (вихователя);
- підготувати навчально-методичне забезпечення для проведення фрагменту заняття або гри (виготовити власноруч, намалювати, заламінувати, відремонтувати необхідні іграшки тощо);
- оформити звітну документацію (щоденник практики, звіт по практиці, конспект фрагменту заняття або сценарію гри, опис навчально-дидактичного забезпечення з фото, презентацію до захисту).

Як результат практики кожний здобувач має розвинути і закріпити свої позитивні морально-психологічні якості як невід'ємної частини майбутньої професійної діяльності. У студентів має сформуватися стійкий інтерес до обраної спеціальності та професії.

7. ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ «НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ»

№ з/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1	Скласти індивідуальний план роботи на практиці	1-ий день
2	Ознайомитися з правилами внутрішнього трудового	1-ий день

	розпорядку, правилами техніки безпеки на робочому місці, режимом роботи закладу, визначитися за погодженням з керівником практики з часовими рамками щоденного перебування на базі практики	
3	Ознайомитися з матеріально-технічним та кадровим забезпеченням функціонування закладу, який є базою практики, які умови створені в ньому для організації корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	2-3-й дні
4	З'ясувати особливості розподілу обов'язків між педагогічними працівниками щодо роботи з дітьми	2-3-й дні
5	Проаналізувати документацію, яку ведуть педагоги або соціальні вихователі (плани роботи, конспекти занять, журнал спостережень за дітьми з ООП тощо)	упродовж першого тижня
6	Вивчити способи взаємозв'язку між педагогами та батьками дитини з ООП, як налагоджується їх співпраця у вихованні дитини	упродовж першого тижня
7	Налагодити та розвинути приязні взаємовідносини з дітьми з ООП, приймати участь у їх іграх, прогулянках, спостерігати за заняттями та режимними моментами.	упродовж всього терміну практики
8	Визначитися з видом та темою фрагменту заняття або рухливої гри, яку практикант буде проводити. Отримати консультацію від педагога з бази практики та керівника практики від кафедри щодо підготовки конспекту. Підготувати конспект активності. Якщо активність буде проводитися в інклюзивній групі ЗДО, то передбачити роботу асистента вихователя щодо залучення дітей з ООП до участі.	4-5-ий дні
9	Продумати та виготовити навчально-дидактичне забезпечення для проведення фрагменту заняття або рухливої гри з дітьми. Підготувати методичний опис НДЗ.	6-7-ий дні
10	Провести за сприяння педагога або соціального вихователя заплановану активність	7-8-ий дні
11	Спостерігати за окремими заняттями, які проводить вчитель-дефектолог з дітьми з ООП	упродовж всього терміну практики
12	Підготовка звітної документації та презентації до захисту практики	9-10-ий дні
	Загальна тривалість практики: два тижні	10 робочих днів

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Навчальну практику пропедевтичну студенти проходять на визначених базах практики відповідно до підписаних договорів на посадах асистента вихователя групи або соціального педагога, асистента корекційного педагога (олігофренопедагога, логопеда тощо). Під час практики студенти знайомляться з організацією та змістом роботи груп для дошкільників та груп для підлітків, змістом та плануванням роботи педагогічних працівників установи.

Керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти та відповідальні працівники установи-базы практики.

Обов'язки керівників навчальної практики від кафедри:

1. Вирішувати основні організаційні питання щодо забезпечення студентів базою проведення навчальної практики пропедевтичної (підготувати проект наказу або розпорядження по практиці, направлення та щоденники).

2. Організувати і вчасно провести настановчу конференцію, провести інструктаж про порядок проходження практики, висвітлити питання охорони праці та заходи безпеки; надати

необхідну документацію: направлення, програму, щоденник, календарний план, індивідуальні завдання.

3. Надавати допомогу у складанні індивідуальних календарних планів студентів-практикантів, здійснювати контроль за виконанням студентами програми практики.

4. Періодично відвідувати базову установу з метою надання методичної допомоги студентам.

5. Одержувати зворотній зв'язок від фахівців, до яких прикріплені студенти-практиканти, з метою своєчасного виявлення та уточнення особливостей та якості проходження студентами практики.

6. Надавати методичну допомогу в складанні й оформленні звітної документації.

7. Підбити підсумки практики на підсумковій конференції, провести залік з практики і виставити оцінку в складі комісії, яка є підставою для зарахування чи не зарахування практики, вчасно оформити всю необхідну навчально-методичну документацію.

Обов'язки керівників від бази практики

Керівниками від бази практики є заступник керівника або найбільш досвідчені фахівці бази практики, призначені наказом керівника установи. Керівники навчальної практики від бази працюють у тісному контакті з керівниками практики від кафедри.

Керівник від бази практики повинен знати мету і завдання навчальної практики пропедевтичної, програму проведення практики та плани роботи студентів на практиці. На початку практики керівник від бази практики проводить інструктаж з техніки безпеки і знайомить студентів із графіком роботи установи. Обов'язково нагадує про обов'язковість дотримання норм і правил професійної етики при контакті з особами, що мають психофізичні порушення, та їх батьками. Необхідно проінформувати студентів про структуру закладу, охарактеризувати допоміжні служби та кабінети, ознайомити з особливостями ведення відповідної документації. Керівник від бази практики розподіляє студентів по робочих місцях, визначає фахівців, під контролем і за допомогою яких вони будуть працювати. Він здійснює безпосередній щоденний контроль за роботою студентів у період навчальної практики.

Керівник від бази практики повинен створити умови для формування практичних навичок згідно плану роботи студентів. Спільно з керівником від кафедри він контролює якість оформлення та ведення документації, стежить за якістю ведення щоденників практики, рівнем засвоєння практичних умінь, контролює дотримання студентами трудової дисципліни.

Після завершення практики керівник від бази практики та керівник установи засвідчує особистим підписом і печаткою установи щоденник навчальної практики пропедевтичної кожного студента з датами прибуття на практику і вибуття з практики. Крім того, безпосередній керівник від бази (вихователь, педагог) підписом засвідчує проведення спільно з корекційним педагогом або вихователем фрагменту навчального-корекційного заняття або фрагменту корекційно-виховного заходу (гри), а також виготовлення навчально-дидактичного матеріалу. Керівник від бази практики підписує та засвідчує печаткою характеристику студента-практиканта з пропозицією оцінки за проходження практики («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Обов'язки здобувачів при проходженні практики

До початку практики здобувачі одержують від керівника консультацію щодо мети та завдань практики, інформацію про базу, де проходитиме практика; оформляють щоденник, індивідуальний план роботи на практиці та всі необхідні документи.

Напередодні початку практики здобувачі повинні отримати від сімейного лікаря **медичну довідку** про нормальний стан власного здоров'я та спокійну епідемічну ситуацію за місцем їх проживання, що є дозволом роботи на базі практики (в колективі дітей).

Здобувачі зобов'язані своєчасно прибути на базу практики, **маючи при собі змінне взуття**, доповісти керівнику від бази практики про прибуття, отримати інструкції про особливості проходження практики в закладі, який є базою практики, інформацію про заходи з

охорони праці та техніки безпеки. **Практична діяльність здобувачів складається із щоденної 6-ти годинної роботи на базі практики.**

Здобувачі-практиканти у повному обсязі виконують усі завдання, передбачені програмою практики і вказівками їх керівників. Вони сумлінно ведуть записи у щоденнику навчальної практики за встановленою формою.

Здобувачі **зобов'язані вивчити та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та гігієни, професійної етики.** Вони несуть повну відповідальність за доручену роботу.

За період навчальної практики, крім режимних та освітньо-корекційних заходів, студенти повинні брати участь у просвітницькій роботі та виховних заходах, які проводяться на базі практики, у виробничих нарадах, науково-практичних конференціях тощо.

Здобувачі зобов'язані своєчасно представляти звіти та скласти диференційований залік з практики.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

У наступний понеділок після завершення практики здобувач має здати на кафедру фізичної терапії, реабілітації, спеціальної та інклюзивної освіти теку з наступними документами:

1. Заповнений щоденник практики, у якому є підписи керівника бази практики з відмітками про прибуття і відбуття з бази практики, а також під відгуком (характеристикою) і оцінкою роботи студента на практиці. У щоденнику також має бути заповненим індивідуальний календарний графік проходження практики та робочі записи під час практики, у яких занотовано види роботи практиканта на базі кожного робочого дня.

2. Конспект фрагменту навчально-корекційного заняття або сценарій проведення рухливої гри для вихованців з ООП (відповідно до додатку А).

3. Опис навчально-дидактичного забезпечення, яке підготував здобувач для проведення фрагменту навчально-корекційного заняття або рухливої гри (відповідно до додатку Б). До опису має бути додане фото виготовленого НДЗ.

4. Звіт про проходження практики, в якому треба відобразити:

- інформацію про заклад освіти або соціального захисту, який був базою практики, зокрема щодо його матеріально-технічної бази, кадрового складу, контингенту вихованців, кількості груп, створення розвиваючого середовища для вихованців, можливостей для проведення корекційно-розвиваючої роботи з ними; також треба відобразити відомості про розподіл функціональних обов'язків між педагогічними працівниками щодо роботи з дітьми і організацію взаємозв'язків між педагогами та батьками вихованців з ООП щодо виховання їх дітей;

- відомості про види робіт, які практикант виконував під час практики, які практичні вміння і навички були здобуті в ході практики;

- враження здобувача про проходження практики: в чому, на його думку, були позитивні аспекти практики або обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення організації практики;

- самооцінка роботи під час практики;

Звіт про практику складається індивідуально кожним студентом. На останній сторінці звіту ставиться дата і підпис здобувача-практиканта.

Здобувач допускається до захисту результатів практики тільки після реєстрації його звітної документації кафедрі ФТРСІО.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Диференційований залік з практики проходить у вигляді звітної конференції у присутності всіх здобувачів-практикантів, залік приймає комісія з викладів кафедри ФТРСІО, склад комісії затверджується на засіданні кафедри. Захист проходить згідно розкладу деканату.

Диференційований залік є підсумковим контролем за результатами практики і проводиться після її закінчення. Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності студентів за проведену практику. Рейтингова залікова оцінка студента не повинна бути меншою 60-ти балів. Вона дорівнює сумі оцінок за звітні матеріали та захист звіту про практику (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази, вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику):

Шкала підсумкового залікового контролю

Показники	Бали
Відвідування (за кожен робочий день практики нараховується по 1 балу)	0-10
Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази, демонстрація виготовлених дидактичних матеріалів, представлення конспектів фрагменту навчального заняття або фрагменту виховного заходу (рухливої гри)	0-70
Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, підготовка презентації	0-10
Оцінка за захист звіту про практику	0-10
Загальна оцінка	0-100

Керівник практики від кафедри попередньо перевіряє всі звітні матеріали на їх відповідність вимогам до такого виду документації, формує попередню оцінку згідно визначених критеріїв (до 90 балів).

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів

№ з\п	Вид роботи	Кількість балів	Академічний контроль	Кількість годин
1	Щоденне відвідування бази практики (1 день – 1 бал)	10	Інформація від керівника з бази	
2	Складання індивідуального плану студента-практиканта та заповнення щоденника практики	5		2
3	Вивчення умов діяльності установи для дітей з особливими потребами (матеріальні ресурси, кадри)	10	Опис і аналіз у щоденнику та звіті	5
4	Ознайомлення з напрямками корекційно-розвиткової роботи в установі	5	Опис у щоденнику та звіті	3
5	Вивчення умов та методів організації корекційної роботи в установі	10	Опис і аналіз у щоденнику та звіті	10
6	З'ясування особливостей розподілу обов'язків між педагогічними працівниками щодо роботи з дітьми	10	Опис у щоденнику та звіті	5
7	Вивчення психолого-педагогічних особливостей взаємодії корекційних педагогів та вихователів з родинами дітей	5	Опис і аналіз у щоденнику та звіті	10
8	Виготовлення навчально-дидактичного матеріалу для проведення корекційних занять або заходів	10	Підтверджується записом у щоденник керівником практики від	10

			бази	
9	Складання конспекту та проведення фрагменту навчально-корекційного заняття з дітьми або корекційно-виховного заходу (сценарію проведеної гри)	20 (10+10)	Підтверджується конспектами та записом у щоденник керівником практики від бази	10
10	Оформлення залікової документації, презентація	5		5
11	Захист результатів практики	10		
	Всього за практику	100		60

Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є рівень набутих ним практичних вмінь та навичок, уміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки студента оцінюється за такими показниками:

- 1) відвідування студентом занять на базі практики;
- 2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики від бази;
- 3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику і представлення на перевірку керівнику;
- 4) демонстрація виготовлених студентом дидактичних матеріалів, конспектів фрагменту навчально-корекційного заняття або фрагменту корекційно-виховного заходу (гри) для дітей з особливими освітніми потребами, проведення цих контрольних заходів спільно із штатними педагогами або вихователями.

Виготовлення навчально-дидактичного матеріалу (обладнання) для проведення спільно з педагогом або вихователем фрагменту навчально-корекційного заняття або корекційно-виховного заходу на базі практики оцінюється за такими критеріями:

Критерій оцінювання ІНДЗ

№ з\п	Критерії оцінювання ІНДЗ	Макс. кількість балів за кожним критерієм
1	Відповідність меті та змісту	2
2	Оригінальність	2
3	Естетичність	2
4	Педагогічна цінність	2
5	Відповідність санітарно-гігієнічним вимогам	2
	Всього	10

Під час перевірки звітних матеріалів кожного здобувача комісія викладачів кафедри враховує:

- повноту виконання передбаченого програмою обсягу завдань;
- дисциплінованість студента, його ставлення до роботи;
- уміння застосовувати на практиці отримані в процесі навчання теоретичні знання;
- рівень професійної спрямованості (стиль спілкування з дітьми, турбота про них, спрямованість на педагогічну діяльність, наявність прагнення до подолання труднощів, пізнання нового; відповідальність за якісне здійснення корекційного процесу; реалізація творчого підходу в роботі);
- якість аналізу і самоаналізу різних видів корекційної роботи;
- бажання і уміння провести фрагменти навчально-корекційного заняття або корекційно-виховного заходу;
- якість оформлення звітної документації та своєчасність її подачі керівнику практики від кафедри.

На захисті виступає кожний здобувач з презентацією (або група здобувачів, які проходили практику на одній базі, виступають почергово, коментуючи ті слайди презентації, що висвітлюють саме їх роботу), після виступу йдуть відповіді на запитання від членів комісії. За захист звітних матеріалів можна отримати до 10 балів.

Після завершення всіх виступів члени комісії обговорюють підсумки захисту, ще раз переглядають теки із звітними документами та оголошують узгоджену оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS.

Загальні критерії оцінювання професійно-практичних досягнень студента-практиканта

оцінка	Критерій оцінювання
«відмінно»	Виконано повний обсяг програми навчальної пропедевтичної практики та індивідуального плану студента-практиканта. Активне креативне включення в навчально-виховний процес. Творчий підхід до підготовки та проведення фрагментів навчального заняття або корекційно-виховного заходу. Виготовлено наочно-дидактичний матеріал, який відповідає педагогічним і гігієнічним вимогам. Вчасно здана звітна документація. Успішна презентація звіту.
«добре»	Виконано повний обсяг програми навчальної пропедевтичної практики та індивідуального плану студента-практиканта. Під час проведення фрагментів навчального заняття або корекційно-виховного заходу допущені незначні помилки. Наочний матеріал потребує покращення. Невпевнена презентація звіту.
«задовільно»	Виконано повний обсяг програми навчальної пропедевтичної практики та індивідуального плану студента-практиканта. Включення студента-практиканта у навчально-виховний процес відбувалося на вимогу керівників практики. Поверхова підготовка до проведення фрагментів занять, визначених програмою. Нечітка презентація звіту.
«незадовільно»	Не виконаний обсяг програми навчальної практики та індивідуального плану студента. Відсутність інтересу до включення у навчально-виховний процес. Визначені програмою практики фрагмент заняття або гри не проведено, не представлено виготовлене під час практики навчально-дидактичне забезпечення. Студент-практикант поки що не спроможний до виконання фахової діяльності.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводяться в оцінку за схемою:

**Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання
у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС**

Сума балів	Оцінка ЄКТС	оцінка за національною шкалою	
		екзамен, диф. залік	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
0-34	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1.Гаяш О.В. Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливостями психофізичного розвитку: Науково-методичний посібник для вчителів інклюзивного навчання, асистентів учителів, які працюють з дітьми з психофізичними порушеннями в умовах загальноосвітніх навчальних закладів, соціальних педагогів, батьків/укладач О.В. Гаяш. – Ужгород: Інформаційно-видавничий центр ЗППО, 2016. – 120 с.

2.Єжова Т.С. Соціальна реабілітація дітей-інвалідів: навч. пос. / Т.Є.Єжова. – К.: Київ. Універ-т ім. Б. Грінченка., 2011. - 284 с.

3.Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта»: навч. посіб. /О.В. Колишкін. – Суми; Університетська книга, 2015. – 392 с.

4.Матвеева М.П. Корекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку : навчально-методичний посібник / М.П. Матвеева, С.П. Миронова. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, 2005. – 164 с.

5.Миронова С.П. Олігофренопедагогіка. Компактний навчальний курс : навчальний посібник / С.П. Миронова. - Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2008. – 204 с.

6.Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки: навч. посібник / С.П.Миронова, О.В. Гаврилов, М.П. Матвеева за заг. ред. С.П.Миронової – Кам'янець-Подільський нац.. університет ім. І.Огієнка, 2010. – 264с.

7. Миронова С., Чопік О. Корекційна психопедагогіка, Олігофренопедагогіка: підручник, 2-е видання, перероблене і доповнене. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 332 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7549>

8.Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник / В.М. Синьов. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – Частина I : Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – 238 с.

9. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник / В.М. Синьов. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – Частина 2 : Навчання і виховання дітей. – 224 с.

Додаткова література

1.Аксьонова Л.В. Цікаві розвивальні і рухливі ігри для всієї родини. / Аксьонова Л.В. – Донецьк: БАО, 2008. – 368с.

2.Іванова І.Б. Соціально-психологічні проблеми дітей-інвалідів. / І.Б. Іванова. – К.:Логос, 2000. – 85с.

3.Маленькі сходинки: програма раннього втручання для дітей із затримкою розвитку. / [Пітерсі М., Трелоар Р., Кейнс С. та ін.]; пер. з англ.; наук. редактори укр. видання: Т.І. Поніманська, А.А. Колупаєва. – Рівне: РДГУ, 2006. (у 8 кн.).

4.Служби раннього втручання в Україні: шлях до інтеграції /за наук. ред. Н.А. Бастун. – Київ: ІКЦ «Леста», 2005. – 185с.

5.Шевцов А.Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я: [монографія] /А.Г. Шевцов – К.: НТІ «Інститут соціальної політики», 2004. – 239с.

6. Миронова С.П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту : монографія / С.П. Миронова. - Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2007. – 304 с.

7. Бондар В.І. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтесорі: навчальний посібник / В.І. Бондар, А.М. Ільченко. – Полтава : РВВ ПДАА, 2009. – 252 с.

8. Вступ до абілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності : навчально-методичний посібник. – К. : ГЕРБ, 2007. – 288 с.

9. Програма розвитку дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю. URL: <http://https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchannya-ditej-u-specialnih-zakladah-osviti/osvita-ditej-z-osoblivimi-potreba>

10.Програмно-методичний комплекс навчання дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю «Світ навколо мене» (програма розвитку дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю «Розвиток мовлення»; методичні рекомендації; практикум з формування мовленнєвої діяльності)/Г.О. Блеч. К.: Інститут спеціальної педагогіки, 2014. 86 с.

URL: [html chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705355/1/%D0%91%D0%BB%D0%B5%D1%87_%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705355/1/%D0%91%D0%BB%D0%B5%D1%87_%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf)

11. Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт». URL: <https://www.google.com/search?q=%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0+%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83+%D0%B4%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%B9+%D0%B4%D0%BE%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D0%B2%D1%96%D0%BA%D1%83+%D0%B7%D1%96+%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BC+%D0%B0%D1%83%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%83%D1%88%D0%B5%D0%BD%D1%8C&oq=%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0+%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83+%D0%B4%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%B9&aqs=chrome.3.69i57j0i51218.12051j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

12. «Віконечко». Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку. URL: <https://ispukr.org.ua/?p=4460>

13. Програма розвитку дітей раннього та дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями /О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, І.В. Бобренко, С.В. Трикоз, О.І. Мякушко, І.В. Сухіна, Н.С. Бабій, н.П. Цимбалюк, І.Д. Лукачук та ін.:За наук. Ред. О.В. Чеботарьової, І.В. Гладченко. Київ: ІССП імені Миколи Ярмаченка НАПП України, 2023. 438 с. URL: <https://ispukr.org.ua/?p=11295>

ДОДАТОК А

Структура фрагменту конспекту у спеціальній (інклюзивній) групі

- 1.Тема заняття (назва гри).
- 2.Вік вихованців
- 3.Нозологія порушення вихованців (рівень підтримки).
- 4.Програма розвитку дітей дошкільного віку, згідно з якою проводиться заняття, та лінія розвитку (якщо така програма визначена рішенням педагогічної ради закладу).
- 5.Мета заняття або гри (освітня, корекційно-розвиткова, виховна).
- 6.Обладнання.
- 7.Зміст заняття (гри) із вказанням слів вихователя та можливих відповідей вихованців; передбачити нервово-психологічну підготовку вихованців на початку заняття (привітання, активізація бадьорого настрою) та підведення підсумків (рефлексію) при завершенні заняття. Тривалість розрахувати з врахуванням віку та нозології порушень вихованців.

Якщо заняття (гра) відбувається в інклюзивній групі, то описати роботу асистента вихователя, його діяльність щодо залученню дітей з ООП до освітнього процесу (залучення до гри)

При підготовці конспекту дотримуватися принципу академічної доброчесності.

ДОДАТОК Б

Методичний опис навчально-дидактичного забезпечення

- 1.Фото виготовленого навчально-методичного забезпечення, його назва.
- 2.Опис виготовленого навчально-методичного забезпечення (кількість предметів, що входять до комплекту, матеріал, з якого він виготовлений, особистий внесок практиканта у його виготовлення).
- 3.З якою метою цей комплект був виготовлений? Як він був використаний? (описати прийоми його застосування).
- 4.Яка була ефективність його використання (був створений позитивний емоційний настрій на занятті, вихованці краще і швидше сприйняли нове поняття, для розвантаження через гру з предметами НДЗ тощо)?
- 5.Де ще можна використати виготовлене навчально-дидактичне забезпечення (на заняттях з іншою тематикою, під час дидактичних ігор, для створення розвиваючого середовища в груповому приміщенні тощо).

**Результати перегляду
робочої програми практики**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібно підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)